

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
இலங்கை மத்திய வங்கி
CENTRAL BANK OF SRI LANKA

සන්නිවේදන දෙපාර්තමේන්තුව

30, ජනාධිපති මාවත, කොළඹ 01, ශ්‍රී ලංකාව
 දුරකථන අංක: 2477424, 2477423, 2477311
 ෆැක්ස්: 2346257, 2477739
 ඊ-මේල්: dcommunications@cbsl.lk, communications@cbsl.lk
 වෙබ් අඩවිය: www.cbsl.gov.lk

දැනුම්වත් කිරීමේ සටහන

නිකුත් කළේ
දිනය

ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
2016 දෙසැම්බර් මස 23 වැනි දින

විනිමය අනුපාතිකය සහ අවප්‍රමාණයේ ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම කෙරෙහි ඇති පීඩනය සහ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමකින් ආර්ථිකය මත ඇති විය හැකි ප්‍රතිවිපාක පිළිබඳව මේ දිනවල විශාල කථාබහක් ඇති වී තිබේ. මෙම කථාබහ තුළ බොහෝ සෙයින් ඉස්මතු වන කරුණු වන්නේ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම නිසා ආනයන භාණ්ඩවල මිල ඉහළ යාමක් සහ විදේශ ණය ඉහළ යාමක් සිදුවන බවත්, විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම කෙරෙහි ඇති පීඩනය හේතුවෙන් විනිමය අර්බුදයක් රට තුළ නිර්මාණය වෙමින් පවතින බවත්ය. කෙසේ නමුත්, රටක විදේශ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම හුදෙක් අහිතකර බලපෑම් පමණක්ම ඇති කරන්නක් නොවේ. අධිකක්ෂේරු වූ විනිමය අනුපාතිකයක් පවත්වා ගෙන යාම තුළින් ඇති විය හැකි බලපෑම විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය තුළින් ඇති වන බලපෑමට වඩා අහිතකර විය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම තුළින් ඇති විය හැකි බලපෑම ඇගයීමට පෙර යමෙකුට විනිමය අනුපාතිකයෙහි හැසිරීම පිළිබඳව පුළුල් අවබෝධයක් ලබාගත යුතුය. එනිසා, මෙම ලිපියෙහි අරමුණ වන්නේ විනිමය අනුපාතිකය යනු කුමක්ද? එය වැදගත් වන්නේ ඇයි? විනිමය

අනුපාතිකය තීරණය වන්නේ කෙසේද? සහ විනිමය අනුපාතිකයෙහි අවප්‍රමාණය විමක ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක පිළිබඳව සරල පැහැදිලි කිරීමක් ඉදිරිපත් කිරීමයි.

විනිමය අනුපාතිකය

ලෝකයේ බොහෝ රටවල්, ශ්‍රී ලංකාව තම මුදල් ඒකකය වශයෙන් රුපියල භාවිත කරන සේ තම රටට ආවේනික මුදල් ඒකක භාවිත කරයි. එසේ තමන්ට ආවේනික මුදල් ඒකකයක් භාවිත කරන රටකට තවත් රටකට යම් ගෙවීමක් සිදු කළ යුතු වන අවස්ථාවක එම රටට තම මුදල් ඒකකය යම් අනුපාතිකයකට හුවමාරු කළ යුතුය. එසේ යම් රටක මුදල් ඒකකයක් තවත් රටක මුදල් ඒකකයක් සමඟ හුවමාරු වන අනුපාතිකය විනිමය අනුපාතිකය වශයෙන් හැඳින්වේ. විනිමය අනුපාතිකය ක්‍රම දෙකකට ඉදිරිපත් කළ හැකිය. එනම්, දේශීය මුදල් ඒකකයක් මිලදී ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන විදේශීය මුදල් ඒකක ප්‍රමාණය සහ විදේශීය මුදල් ඒකකයක් මිල දී ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන දේශීය මුදල් ඒකක ගණන වශයෙනි. මේ අතරින් ශ්‍රී ලංකාව භාවිත කරනුයේ දෙවන ක්‍රමයයි. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි විදේශ අගය මූලික වශයෙන් ප්‍රකාශ කෙරෙනුයේ විදේශීය මුදල් ඒකකයක් (උදා: එ.ජ. ඩොලරය) මිලදී ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන රුපියල් ගණන වශයෙනි. විනිමය අනුපාතිකය ආනයන සහ අපනයනවල මිල කෙරෙහි බලපාන බැවින්, ශ්‍රී ලංකාව වැනි කුඩා විවෘත ආර්ථිකයක් සහිත රටකට විනිමය අනුපාතිකය ඉතා වැදගත් වේ. ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම සහ ආයෝජන කෙරෙහි සෘජුවම බලපෑමක් ඇති කරන බැවින් විනිමය අනුපාතිකය රටක මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සමඟ සෘජුව සම්බන්ධ වේ. එමනිසා තම මුදල් සහ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවලට අනුකූල වන ආකාරයේ විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් නිර්ණය කර පවත්වා ගැනීම ඕනෑම රටක මඟ බැංකුව හෝ මූල්‍ය අධිකාරිය මත පැවරී ඇති ප්‍රධාන වගකීමක් වෙයි.

විනිමය අනුපාතික ක්‍රම

රටකට තම විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය වශයෙන් අනුගමනය කළ හැකි විනිමය අනුපාතික ක්‍රම රැසක් ඇත. එහිලා ප්‍රධාන වශයෙන් ගැනෙන විනිමය අනුපාතික ක්‍රම දෙක වන්නේ ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය සහ නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියයි. ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය තුළ දී එක් මුදල් ඒකකයක් තවත් මුදල් ඒකකයක් සමඟ හුවමාරු වන අනුපාතිකය මඟ බැංකුව හෝ මූල්‍ය අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලබන අතර, නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය තුළ දී රටක දේශීය මුදල් ඒකකයේ අගය තම රටේ විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ පවතින සැපයුම් සහ ඉල්ලුම් තත්ත්වයන් මත නිදහසේ තීරණය වේ. ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය යටතේ රටවල් සාමාන්‍යයෙන් තම විනිමය අනුපාතිකය එ.ජ. ඩොලරය, යුරෝ වැනි මුදල් ඒකකයන්ට සාපේක්ෂව ස්ථාවර මට්ටමක පවත්වා ගනු ලැබුවත්,

ඩොරලය සහ යුරෝ වැනි මුදල් ඒකක වෙළඳපොළ තුළ නිදහසේ තීරණය වන බැවින් ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය යටතේ එම රටවල විනිමය අනුපාතිකය ද ඒකාකාරව වෙළඳපොළ හැසිරීම මත තීරණය වේ. මීට අමතරව, ස්ථාවර සහ නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතිකයන්ට අතරමැදි විනිමය අනුපාතික ක්‍රම රැසක් ඇති අතර තම රටේ මුදල් ඒකකය වෙනත් රටක මුදල් ඒකකයට සම්බන්ධ කිරීම සහ යම් පරාසයක් තුළ විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වීමට ඉඩ හැරීම වැනි ක්‍රම ඒ අතර ප්‍රධාන වේ.

විදේශ විනිමය හා සම්බන්ධ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් බලවේගයන්ට ප්‍රතිචාර දක්වමින් නිදහසේ තීරණය වීමට අවකාශ ඇති බැවින් සහ මහ බැංකුවේ හෝ මූල්‍ය අධිකාරියේ කිසිදු මැදහත් වීමකින් තොරව විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ ඇති අසමතුලිතතාවන් ඉවත් වන බැවින් නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය කාර්යක්ෂම සහ ඉහළ විනිවිදභාවයකින් යුක්ත බව පිළිගැනේ. එසේම, විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත මැදිහත් වීම අත්‍යවශ්‍ය හෝ ඒ සඳහා බැඳීමක් නොමැති බැවින් නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් යටතේ දී මහ බැංකුව විසින් විශාල සංචිත ප්‍රමාණයක් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය නොවේ. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධ ස්ථාවර හෝ පාලිත නම්‍ය විනිමය අනුපාතික ක්‍රම යටතේ දී මහ බැංකු විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත ද්‍රවශීලතාවය සැපයීමට සුදානම්ව සිටිය යුතු අතර, එවන් අවස්ථාවල දී ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා ඉහළ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණයක් පවත්වා ගත යුතු ය. කෙසේ වුවත්, නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කරන රටක වුව ද මහ බැංකුවට හෝ මූල්‍ය අධිකාරියට අවශ්‍ය විටෙක සිය දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත මැදිහත් වීමේ හැකියාව පවතින අතර, එම මැදිහත් වීමේ අරමුණ වන්නේ විනිමය අනුපාතිකයෙහි අනවශ්‍ය සහ විශාල උච්චාවචනයන් පාලනය කර ගැනීමත්, විදේශ සංචිත ඉහළ නංවා ගැනීමත් ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය 1948 ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක සිට 2001 වසර වන විට නිදහසේ පාවෙන / නම්‍ය විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් දක්වා ක්‍රමිකව විකාශය වී ඇත. 1977 වසරේ සිට යම් නිශ්චිත පරාසයක් තුළ වෙනස් වන පාලිත නම්‍ය විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කළ ශ්‍රී ලංකාව 2001 වසරේ ජනවාරි මාසයේ සිට නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් වෙත යොමු වූ අතර, ඒ සඳහා බලපෑ ප්‍රධානම හේතුව වූයේ විදේශීය සංචිත අඛණ්ඩව පහළ යෑම තුළින් ඇති වූ අහිතකර බලපෑම් අවම කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයයි. මෙම ප්‍රතිපත්තිය තීරණයත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව පෙර තීරණය කරන ලද අනුපාතිකයකට විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම සහ විකිණීම නතර කළේය. කෙසේ නමුත්, අනවශ්‍ය,

තීව්‍ර උච්චාවචනයන් පාලනය කිරීම සහ සංචිත වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විටෙක වෙළඳපොළ මිලට ආසන්න අගයකට විදේශ විනිමය විකිණීමෙන් හා මිලට ගැනීමෙන් මැදිහත් වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ද පෙර සඳහන් කළ පරිදි දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ ක්‍රියාකාරිත්වය කෙරෙහි නිරන්තර අවධානයෙන් සිටියි.

ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි බාහිර අගය තීරණය වන ආකාරය

ශ්‍රී ලංකාව වර්තමානයේ දී පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කරන බැවින්, ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි බාහිර අගය ප්‍රධාන වශයෙන් තීරණය වනුයේ ආර්ථිකය තුළ විදේශ විනිමය සැපයුම සහ ඉල්ලුමට අනුව ය. විදේශ විනිමය සැපයුම තීරණය වන්නේ අපනයන ආදායම, විදේශීය සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ, සංචාරක ඉපැයීම්, විදේශීය ආයෝජන ලැබීම් සහ විදේශ ණය ලැබීම් ආදී වශයෙන් රට වෙත ලැබෙන විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය මත වන අතර විදේශ විනිමය සඳහා වන ඉල්ලුම තීරණය වන්නේ ආනයන වියදම සහ විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් වැනි විදේශ විනිමය ගෙවීම් ප්‍රමාණය මත ය. ඒ අනුව, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ රුපියලේ බාහිර අගය තීරණය වන්නේ රටේ ආනයන, අපනයන, විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, විදේශීය ආයෝජන, විදේශීය ණය හා සම්බන්ධ ලැබීම් සහ ගෙවීම් ආදිය මත ය. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ගත්විට රට වෙත වන විදේශ විනිමය ලැබීම් විදේශ විනිමය සඳහා වන ඉල්ලුමට වඩා අඩු මට්ටමක පවතී. ඒ අනුව, විදේශීය ජංගම ගිණුමේ හිඟය ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් වී ඇත. ගෙවුම් තුලනයේ ජංගම ගිණුමේ හිඟය පියවා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් මූල්‍ය ගිණුම තුළින් රට වෙත නොලැබුණහොත්, එම තත්වය ස්වයංක්‍රීයව පාලනය කෙරෙනුයේ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම තුළිනි. එහෙත් විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම වළක්වා ගත යුතු වන්නේ නම් එහිදී රටේ නිල විදේශ සංචිත භාවිත කළ යුතු ය.

විනිමය අනුපාතිකයේ අතිප්‍රමාණය සහ අවප්‍රමාණය

විනිමය අනුපාතිකය වෙළඳපොළ ඉල්ලුම සහ සැපයුම යන බලවේගයන්ට අනුව තීරණය වන බැවින් එහි හැසිරීම පිළිබඳව පූර්ව නිගමනයන්ට එළඹීම අපහසුය. ඒ අනුව, විනිමය අනුපාතිකය අතිප්‍රමාණය වීමට හෝ අවප්‍රමාණය වීමට ඉඩ ඇත. ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අගය අනෙකුත් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව ඉහළ යාම අතිප්‍රමාණය වීමක් වශයෙන් හඳුන්වන අතර, අනෙකුත් විදේශ මුදල් වර්ගවලට සාපේක්ෂව රුපියලේ අගය පහළ යාම අවප්‍රමාණය වශයෙන් හඳුන්වයි. උදාහරණයක් වශයෙන් එ.ජ.ඩොලරයක් මිලට ගැනීමට අවශ්‍ය රුපියල් ගණන අඩු වීම රුපියලේ බාහිර අගය ඉහළ යාමක්, එනම් විනිමය අනුපාතිකයේ අතිප්‍රමාණය වීමක් වන අතර, ඒ සඳහා

අවශ්‍ය රුපියල් ගණන වැඩි වීම රුපියලේ බාහිර අගය පහළ යාමක්, එනම් විනිමය අනුපාතිකයේ අවප්‍රමාණය වීමක් වේ. නමුත් විනිමය අනුපාතිකය හඳුන්වා දීමෙන් පසු කාලපරිච්ඡේදය සමස්තයක් වශයෙන් ගත්විට, ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වී ඇති බව පැහැදිලිව පෙනෙන ලක්ෂණයකි. එසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි බාහිර අගය අවශ්‍යයෙන්ම අවප්‍රමාණය විය යුතු නොවන අතර, රට වෙත ලැබෙන විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය විදේශයන් වෙත කළ යුතු ගෙවීම්වලට සාපේක්ෂව ඉහළ යන්නේ නම් විනිමය අනුපාතිකය අතිප්‍රමාණය විය හැකිය. එසේ විනිමය අනුපාතිකය අතිප්‍රමාණය වූ අවස්ථා ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසය තුළ වාර්තා වී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ අංශය සම්බන්ධයෙන් ගත් විට, 2016 වසර තුළ මෙන්ම පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දැකිය හැකි ලක්ෂණයක් වූයේ අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු විදේශ විනිමය ඉපැයීම් ප්‍රමාණයක් සමඟ විදේශ විනිමය ගෙවීම් ඉහළ මට්ටමක පැවතීමයි. මෙය, විනිමය අනුපාතිකය මත සැලකිය යුතු පීඩනයක් ඇති කළේය. මේ සඳහා ගෝලීය ආර්ථිකයේ ඇති වූ වෙනස්වීම් සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල කළේය. විශේෂයෙන්ම, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ෆෙඩරල් සංචිත බැංකුව විසින් පොලී අනුපාතික ඉහළ නංවනු ඇතැයි වූ අපේක්ෂාව හේතුවෙන් සහ ඉන් අනතුරුව එරට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් රජයේ රුපියල් සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ වෙතින් විදේශීය ආයෝජන විශාල වශයෙන් ඉවත් කර ගැනීම විදේශ විනිමය සඳහා වූ ඉල්ලුම විශාල වශයෙන් ඉහළ යාමට බලපෑ අතර, දේශීය වශයෙන් ඉන්ධන නොවන ආනයන වියදම් ඉහළ යාම සහ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ද මේ සඳහා බලපෑවේය. කෙසේ වෙතත්, විනිමය අනුපාතිකය දැඩි ලෙස අවප්‍රමාණය වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත මැදිහත් වී ඇති අතර, එය රටෙහි දළ නිල සංචිත පහළ වැටීමට හේතු වී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වඩා ප්‍රායෝගික විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය

නිදහසේ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කළ ද, අවශ්‍ය විටෙක විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත මැදිහත් වීමට මහ බැංකුවට හැකියාව ඇතත්, නිරන්තරයෙන් විදේශීය විනිමය වෙළඳපොළ වෙත ද්‍රවශීලතාවය සපයමින් මැදිහත් වීම ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටකට එතරම් ඔරොත්තු නොදෙන්නකි. එසේ විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතාවය සැපයීම හේතුවෙන් රටේ නිල සංචිත ප්‍රමාණය පහළ වැටෙන අතර, නිල සංචිත ප්‍රමාණවත් මට්ටමක පවත්වා ගැනීමේ අභියෝගයට මුහුණ දීමට ද රටට සිදුවේ. කෘතීම වශයෙන් අතිප්‍රමාණය වූ මුදල් ඒකකයක් පවත්වා ගැනීම නිසා රුපියලෙහි විදේශීය තරගකාරිත්වය අඩු වීම අපනයන කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපාන බැවින්, ණය බර ඇති නොකරන මාර්ග ඔස්සේ නිල සංචිත වර්ධනය කර ගැනීම අපහසු වේ. එසේ වුවහොත්, විදේශ සංචිත ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා විදේශීය ණය මත යැපීමට සිදු වේ. එවන්

වාතාවරණයක් හමුවේ, වඩා ප්‍රායෝගික වනුයේ කෙටිකාලීනව ශ්‍රී ලංකා රුපියල විදේශ මුදල් ඒකක සමඟ හුවමාරු වන විනිමය අනුපාතිකය දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ දැනට ඇති පීඩනය ලිහිල් කිරීම සඳහා අවප්‍රමාණය වීමට ඉඩ සැලසීමත්, ඉන් අනතුරුව වෙළඳපොළ ඉල්ලුම්-සැපයුම් තත්ත්වයන් අනුව ක්‍රමිකව හැඩගැසීමට ඉඩ හැරීමත්, කාලයක් පවත්නා තීව්‍ර උච්චාවචනයන් වළක්වා ගැනීමට සහ විදේශීය සංචිත වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා පමණක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මැදිහත් වීම සිදු කිරීමත් ය.

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම ආර්ථිකයට සෑම විටම අහිතකරද?

පෙර සඳහන් කළ පරිදි විනිමය අනුපාතිකයේ අවප්‍රමාණය වීම වශයෙන් හඳුන්වන්නේ විදේශීය මුදල් ඒකකයක් මිලදී ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන දේශීය මුදල් ඒකක ප්‍රමාණය ඉහළ යාමයි. විනිමය අනුපාතිකයේ අවප්‍රමාණය අවශ්‍යයෙන්ම රටේ ආර්ථිකය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් පමණක්ම ඇති නොකරයි. විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමෙන් ආර්ථිකයට යහපත් බලපෑම් ද ඇති කරයි. නමුත්, වඩා ප්‍රචලිත වන මතය වන්නේ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම තුළින් රටේ විදේශීය ණය ඉහළ යාමක් සහ ආනයන භාණ්ඩවල මිල ඉහළ යාමක් සිදු වන බවත්, එනිසා විනිමය අනුපාතය අවප්‍රමාණය වීම වළක්වා ගත යුතු බවත් ය. මෙවන් හේතු නිසා විනිමය අනුපාතිකය සුළු වශයෙන් හෝ අතිප්‍රමාණය විය යුතු බවට ද යම් වැරදි මත පවතී.

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් ආනයන අධෛර්යමත් වී අපනයන දිරිගැන්වෙන බැවින් වෙළඳ ශේෂය මත යහපත් බලපෑමක් ඇති කෙරෙයි. එවැනි ප්‍රතිපත්තියක් තුළින් දේශීයව නිෂ්පාදනය කරන විකල්ප භාණ්ඩ පාරිභෝජනය කිරීම සඳහා දේශීය පාරිභෝගිකයන් දිරි ගැන්වෙයි. දේශීය මුදල් ඒකකය අවප්‍රමාණය වීමේ දී එම රටෙන් ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල් වෙත භාණ්ඩ අපනයනය කිරීමේ දී දැරීමට සිදුවන පිරිවැය අඩු වීම හේතුවෙන් අපනයන තරගකාරීත්වය වැඩි දියුණු වේ. දේශීය ඉල්ලුම සහ අපනයන ඉහළ යාම හේතුවෙන් ඇති වන සමස්ත ප්‍රතිඵලය ආර්ථික වර්ධනය සහ ඉහළ සේවා නියුක්තිය කෙරෙහි හිතකර ලෙස බලපානු ඇත. විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම රජයේ ක්‍රියාකාරකම් මත බලපෑම් කළ හැකි අතර, එය ආදායම්, වියදම්, විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් සිදු කරන ණය සේවාකරණ ගෙවීම් හා රාජ්‍ය ණය ගැනීම් සහ රජයේ නොපියවූ ණය යනාදිය සඳහා බලපෑම් ඇති කරයි. අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ වැඩි ප්‍රමාණයක් ආනයනය කරන විට විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම මගින් ආනයන ආශ්‍රිත බදු ආදායම ඉහළ යනු ඇත. තවද, විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමේ දී රජය විසින් විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් ලබා ගන්නා යම් නිශ්චිත ණය ප්‍රමාණයක් සඳහා ලැබෙන දේශීය මුදල් ප්‍රමාණය ද වැඩි වේ.

මෙවැනි හිතකර ප්‍රතිඵල හමුවේ වුවද, විනිමය අනුපාතිකයේ අවප්‍රමාණය වීම රටේ දිගුකාලීන වර්ධනය සඳහා වැදගත් වන ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ ද ඇතුළු ආනයන සඳහා වන වියදම ඉහළ යාම නිසා අවාසිදායක තත්ත්වයන් ද ඇති කරයි. තවද, මුදල් අවප්‍රමාණය වීමේ දී රටේ විදේශීය මුදලින් ලබාගෙන ඇති නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශ ණය තොගයෙහි දේශීය මුදල් වටිනාකම ඉහළ යයි. එසේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය තොගයෙහි රුපියල් වටිනාකම ඉහළ ගිය ද, රටකට යම් වර්ෂයක් ඇතුළත ගෙවීමට සිදු වනුයේ එම ණය තොගයෙන් යම් ප්‍රමාණයක් පමණි.

තවද, විදේශ මුදල්වලින් ණය ලබාගතහොත් එම ණය පොලිය සමඟ ගෙවිය හැකි වන්නේ විදේශ මුදලින් ආදායම ලබා ගතහොත් හෝ විදේශ මුදල්වලින් නැවත ණය ලබා ගතහොත් පමණි. විදේශ මුදලට සාපේක්ෂව රුපියලේ අගය කොපමණ වෙනස් වුවත් ගෙවිය යුතු ණය සහ පොලී ප්‍රමාණයෙහි අගය විදේශීය මුදලින් ගත් විට කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවේ. එබැවින් රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීම නිසා රජයේ ණය බර අතිවිශාල ලෙස වැඩි වී ඇතැයි කෙරෙන ප්‍රකාශ කරුණු හරිහැටි වටහා නොගෙන කෙරෙන ප්‍රකාශ වෙයි. රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය නොවූයේ නම් රජයට බිලියන ගණනක් ඉතිරි කරගත හැකිව තිබූ බවටත්, එම මුදලින් වෙනත් විශාල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කළ හැකිව තිබුණු බවටත් කෙරෙන ප්‍රකාශ නිවැරදි ප්‍රකාශයන් නොවේ. විශේෂයෙන්, විශාල අයවැය හිඟයක් පවතින සහ විශාල වශයෙන් විදේශ වෙළඳාමෙන් බදු අය කරන ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටක විනිමය අනුපාතිකය අතිප්‍රමාණය වීමෙන් අයවැය හිඟය තවදුරටත් පුළුල් වී එම හිඟය පියවීම සඳහා තවදුරටත් දේශීය සහ විදේශීය ණය ගැනීමට සිදුවිය හැකිය.

ඒ නිසා, ශුද්ධ ප්‍රතිඵලය නිවැරදිව ඇගයීම දුෂ්කර වුව ද ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට රුපියල අවප්‍රමාණය වීමේ අහිතකර ප්‍රතිඵල පමණක් නොව හිතකර ප්‍රතිඵල ද පවතින බව වටහා ගැනීම වඩා වැදගත් වේ. ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම තුළින් ඇතිවන අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීමට අතිප්‍රමාණයේ හිතකර බලපෑම් ඉවහල් වන අතර, ඇතැම්විට එහි හිතකර බලපෑම් අහිතකර බලපෑම් ඉක්මවා යාමට ද ඉඩ ඇත.

ඒ අනුව මෙහිදී ලබා දිය හැකි ප්‍රධාන පණිවුඩය වන්නේ ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමට ඉඩ හැරීම තුළින් ආර්ථිකය මත ඇතිවන ශුද්ධ අහිතකර බලපෑම, අධිතක්සේරු වූ විනිමය අනුපාතිකයක් පවත්වාගෙන යාමෙන් සහ දීර්ඝ කාලයක් පුරාවට වඩා ස්ථාවර විනිමය අනුපාතිකයක් පවත්වා ගැනීමට මැදිහත් වීමෙන් පසු මහ බැංකුව එක්වරම තම මැදිහත්වීම නවතා දැමීමෙන් ආර්ථිකයට ඇතිවන අයහපත් බලපෑම හා සැසඳීමේ දී එතරම් විශාල නොවන බවයි.

උදාහරණ ලෙස 2011/2012 සහ 2015 වසරවල සිදු වූ සංචිත අඩු වීම සහ අවප්‍රමාණය වීම සංඛ්‍යාත්මක දත්ත ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය. 2012 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී විනිමය

අනුපාතිකය වඩා නම්‍යශීලීව තීරණය වීමට ඉඩ හැරීමට පෙර, 2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විදේශීය විදේශීය වෙළඳපොළ වෙත මැදිහත් වෙමින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,184 ක් සැපයූ අතර 2012 වසරේ පළමු මාස දෙක තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 977 ක් සැපයීය. මේ හේතුවෙන් සංචිත සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර, ශ්‍රී ලංකා රුපියල එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව 2011 වසර අවසානයේ දී පැවති රුපියල් 113.90 සිට 2012 අප්‍රේල් 26 වන දින වන විට රුපියල් 132.55 දක්වා සියයට 14.07 ක අවප්‍රමාණයක් වාර්තා කළේය. මෙලෙසම 2015 වසරේ සැප්තැම්බර් 3 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විනිමය අනුපාතික වඩා නම්‍යශීලීව තීරණය වීමට ඉඩ හැරීමට පෙර එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.9 ක් ශුද්ධ පදනම මත සැපයූ අතර, ඉන් පසු සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට රුපියල එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව සියයට 4.8 කින් අවප්‍රමාණය විය.

මෙවන් තත්ත්වයක් හමුවේ වඩා යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ වෙළඳපොළ ඉල්ලුම් - සැපයුම් බලවේගයන්ට අනුව නම්‍යශීලීව විනිමය අනුපාතිකය තීරණය වීමට ඉඩ හැරීමයි. කෙසේ වුවද, මහ බැංකුව විනිමය අනුපාතිකයේ තීව්‍ර අවප්‍රමාණය වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා මැදිහත් වී ඇති බැවින්, සිය මැදිහත්වීම සීමා කිරීම සඳහා මහ බැංකුව ගන්නා තීරණයක ක්ෂණික ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විනිමය අනුපාතිකය ඉතා කෙටි කාලයක දී ඉහළ අවප්‍රමාණයකට ලක් විය හැකි නමුත්, ඉන් අනතුරුව යම් ස්ථාවරත්වයකට පත් වනු ඇත. තවද, වෙළඳපොළ බලවේගයන්ට අනුව විනිමය අනුපාතිකය තීරණය වීමට ඉඩහැරීම තුළින් අවශ්‍යයෙන් ම අවප්‍රමාණය වීමක් පමණක් සිදු නොවනු ඇති අතර, රට වෙත ලැබෙන විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යන්නේ නම් විනිමය අනුපාතිකය අතිප්‍රමාණය වීමක් වුව ද සිදු විය හැකිය. එසේ විදේශ විනිමය ලැබීම් ඉහළ යන්නේ නම්, එය මැදි සහ දිගුකාලීනව විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ඉහළ නංවා ගැනීමට ද ඉවහල් වනු ඇත. මේ සඳහා සුදුසු වඩා තිරසාර ලැබීම් වනුයේ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ආදායම මෙන්ම විදේශීය සෘජු ආයෝජන වැනි දිගුකාලීන විදේශීය ආයෝජනයයි. ශ්‍රී ලංකාවට වඩා පහළ ආර්ථික මට්ටමක සිටි ආසියානු කලාපයේ සමහර රටවල් අපනයන හා / හෝ අපනයනානිමුඛ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් හේතුවෙන් වර්තමානයේ දී ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟා කර ගෙන ඇත. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාව ගෝලීය වශයෙන් තරගකාරී, අපනයන ආර්ථිකයක් වශයෙන් ප්‍රවලිත කිරීමට නම් ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළ තුළ අපනයන තරගකාරීත්වය ඉහළ නංවා ගැනීම සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලබා ගැනීමත් අරමුණු කරගත් තරගකාරී විනිමය අනුපාතිකයක් පවත්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වනු ඇත.